

'Slovensko do 20 let ekonomicky dožene Česko'

Nejpozději do dvaceti let na tom budou Slováci ekonomicky stejně jako Češi, říká bývalý slovenský ministr zdravotnictví Rudolf Zajac.

LN Kdy předpokládáte, že Slovensko ekonomicky dožene ČR?

Problém je na Slovensku nezaměstnanost, která se pohybuje okolo 13 procent. To samozřejmě zhoršuje ekonomický růst. Můj osobní odhad je, že mezi rokem 2020 až 2030 by mohly být ekonomické rozdíly mezi Českou republikou a Slovenskem minimální.

LN Na Slovensku jste přijali několik tvrdých reforem. Znamená to snad, že Slováci jsou schopni si "odtrhnout od úst" a udělat to, co je třeba?

Je pravdou, že neuvěřitelné změny se podařilo prosadit za druhé Dzurindovy vlády, která byla v letech 2002 až 2006. Ta vláda byla asi dva a půl roku v menšině, ale díky okolnostem, jako že Vladimíru Mečiarovi se rozpadl jeho poslanecký klub přímo pod rukama a v parlamentu se najednou objevilo asi čtrnáct nebo patnáct nezávislých poslanců, měla možnost reformy prosadit.

LN A co všechno se tedy podařilo prosadit?

Udělal se reforma zdravotnictví, sociálního systému a zavedla se rovná daň. Když se ale podíváte na vládu Ivety Radičové, tak ta je spíš podobná té české, kterou charakterizuje váhavost, pomalost a opatrnost. Podle mne je to dáno tím, že nemůžete neustále dělat drastické reformy. Té vládě chybí jakýsi "sebevražedný náboj". Ten Dzurindova vláda měla, protože si uvědomovala, že pokud tyto reformy neudělá, tak Slovensko dopadne zle. Když to shrnu, za Mečiara bylo Slovensko izolované a teď se pomalu dostáváme do středoevropského průměru.

LN Myslíte si, že slovenská opozice je konstruktivnější než ta česká?

Každá opozice je destruktivní. To však platí u zemí, které si prožily socialismus. Nenapadá mě žádná konstruktivní opozice v Čechách a ani na Slovensku. Nemůžete čekat od sociální demokracie a komunistů, že by byli schopni podpořit cokoli, co se týká třeba zdravotní reformy.

LN Když jsme se dotkli zdravotnické reformy, v období 2002 až 2006 jste byl na Slovensku jejím hlavním strůjcem. Média tehdy oceňovala, že jste jezdil po Slovensku a reformu jste se snažil všem vysvětlit. Máte pocit, že se v Česku reformy málo prezentují veřejnosti?

Slovenská zdravotnická reforma byla připravovaná od roku 2000, kdy jsem na ní začal pracovat s Peterem Pažitným. Měli jsem jasnou koncepci. Podařilo se nám prosadit šest nových zákonů. Následně jsme ukázali, jakým směrem se bude reforma ubírat. V České republice byla takzvaná Julínkova reforma připravována podobným způsobem, ale měl jsem pocit, že se k ní společnost nestavěla jako k základní a nevyhnutelné reformě. Myslím si, že ani vrcholní politici ODS, z jejichž dílny tato reforma vzešla, ji dostatečně nepodporovali. Tedy, mohli ji podporovat více. Reformu, kterou teď připravuje TOP 09 a ministr Leoš Heger, z Julínkovy reformy zatím vychází. V současnosti jsou ale její podmínky dobře popsány v koaliční smlouvě. Na co se však čeká, je nový zákon o zdravotních pojišťovnách. Faktem ale je, že současná reforma se dostala nejdále.

LN Hypoteticky, kdyby člověk přišel do české a slovenské nemocnice, kde o něj bude postaráno lépe?

Co se týče kvality poskytovaných služeb, tak situace je stále rozdílná. V roce 2002, když jsem nastupoval do funkce slovenského ministra zdravotnictví, byla jeho efektivita 0,69 a v Česku 0,80. To znamená, že na jednu vynaloženou korunu na Slovensku vyletělo komínem asi 31 haléřů, zatímco v Čechách jen 20 haléřů. Druhou věcí je, že vy jste měli už od socialismu vybudovanou infrastrukturu, a tak jste mohli budovat vyšší kvalitu a excelentnost. Například střediska, jako je IKEM, Motol či kardiologická centra. Slovensko za socialismu budovalo základní infrastrukturu, tedy nemocnice, které tam nebyly. Rozdíl v kvalitě zdravotnictví byl obrovský. To se ale mění. V roce 2010 vzrostl koeficient efektivity v Česku na 0,82. Na Slovensku vzrostl z 0,69 na 0,80. To znamená, že z hlediska efektivity se tyto země vyrovnávají. Chybí nám však stále ta excelentnost. Máme jen tři komplexní kardiologická pracoviště, zatímco v Čechách je jich jedenáct. Slovensko musí investovat do kvality.

Vojtěch Wolf